

118

D. Johanni Piscatori, Herborna Professori de Theol.
Salutem à Domino
Jesu!

Reverende Dn. Piscator, frater in Christo hono-
rande. Citius eram tuis responderus, tribiq; Epistola,
quam petis, copiam facturuss; sed varia me sub in-
de distinuerunt impedimenta, quae etiam nunc,
cum amanuensi destitutus, describendi facultate,
sem citius non permiserunt. Dubitavi, utrum
velles. Duas enim prolixiores ad Vorstium scri-
psi: priores de justitia Dei vindicatrice et
reprobatione: alteras posteriores de semiple-
na ejus satisfactione. Hanc te velle optine-
re, quam nunc ad te mitto, una cum confessione
Vorstiana de satisfactione et merito Christi
in qua quaedam etiam ex tuis ad illam, et hujus
ad te excerpta reperies, dissimulatis nominibus.
Petiverunt aliqui fratres sibi adversus Nova-
torum succurri: cum sibi quidem ex dictis supe-
riorum adversus eum et Arminianum ne mutare
quidem liceat. Distineor ego rebus meis, ut ali-
enas curare non liceat. Inkerim magno dolo-
re aspicio flagrans illud incendium, quod non
modò Belgii Ecclesias absument, nisi restin-
guatur; sed et favillas lethales in vicinas
nostras projecturam brevi videbitur. Quo ani-
mo se huic commiserit, Apologia ejus Latina
sotis docebit: nempe ut sciam Arminianam
pertexere. Est ea novum Theologiae genus

Theologia
Arminiana.

ex orthodoxia, Socino, Thoma, Puccio, Socino, con-
flatum, quod praetextum libertatis prophebandi duo
illuciderunt: quod si obtineas, de solo Christi
animo actum profectus fuerit multo citius, quam
olim Ariana lites universum orbem presumpserit.
Meministi, quanto ille coram ante annos
aliquot de semiplena et impropria satisfac-
tione Christi propugnaret. Cum inde nimis
fieret suspectus, argumentum id eum magis
invisum silentio prudens sepelivit: aliud magis
plausibile et popolare de praedestinatione
et libero arbitrio arripuit: ex eadem u-
trunque schola Sampsateniana deprobum: illa,
quos dicitur invenisse patronos: sed nec desse
alios, qui stent pro veritate: quibus nostrum
est nostra studia et vota pro virili conjun-
gere: in horum gratiam pagella haec praedita
est, ut quid mantica mi tergo gerat ille,
magis pervideant. Neque enim interim ma-
gis de ea sententiam: Chama leonte mutati,
lion hactenus infide. Scripsi haec mense ad
eum per amicum nostrum Consium de hon-
taterias, ne pergat sic eruditus illudere,
imperitis imponere: quoniam loquatur nobis
rotunda phrasi, neque nos circumvenire no-
stris verbis praesumat, juxta Amphali Episto-
lam: sed vel aperte tandem in castra eorum,
pro quibus militat, transeat (quod absit!)
vel ingenue illis nuntium mittat: nisi tri-

176
plurimis tandem malis implicatus sortem suam se
deplorare velit. Quid facturus aut responsurus
sit, expecto ad amici reditur. Bene vale. Deus te
et ecclesia diu seruet. Heidelbergae 17. Novembris a. 1611.

Serenissimo Principi, Du. Johanni Comiti
Palatino, Duci Rurariae &c. Electoralis Pala-
tinae Administratori.

119.

Cum infelix ac diuturnum schisma inter Catholicos et
Orthodoxos sefermatos Evangelii cursum incredibile quan-
tum hucusque impediverit, Romanis vero idoli Christi potestatem
ac signum idem mirificè ad auxerit, non immerito
Serenissimus Elector Palatinus Fredericus IV. pie ac feli-
cis recordationis omni studio ac cura Degit, ut
fidele illud malum tandem aliquando sospicetur, atque
nestas illas contraversiones tollendas, quod tandem
classis in Germaniam unitatem Christianam iterum
coalescere possent, commoda media in manus sumerent.
De quo quidem pio Electoris consilio cum à me Eccl[esi]e
p[ro]p[ri]e reformatione in Polonia consilio fierent, nihil
illè perigant antiquis habuerunt, quam ut si rebi
usque hanc curam incumbere, quod ratione et suo
loco negotium illud p[ro]p[ri]e ipsi recurrant: in quem
finem ante Frid[erici] libellum ad ornatum
hac inscriptione: Exhortatio fratrum Polonorum
ad omnes per Europam reformatas Ecclesias &c.
Quem quidem libellum misimus ad Serenissimum
Electorem Palatinum pie memoriae, ut fini, ut
ceteris quoque Evangelicis Ecclesiis et statibus imperii
communi caretur: atque ita tandem diu expectata
pax Ecclesiis restitui queat. Illa vero exhortatio est
in Theologica Facultate nostra fuit examinata
atque approbata, typis etiam privatim excusa, id est, ut
ad externas Ecclesias tanto commodius posset transmitti:
tamquam hucusque ob varia ex modica in effectum nihil
fuit decessum. Quoniam autem negotium hoc tanti